

[Kofod-Svendsen]

Det må derfor undersøges, om det vil være politisk muligt at få indført visse økonomiske sanktioner mod EF-virksomheder, som overtræder de regler, som halvdelen af de amerikanske selskaber allerede i dag følger, enten i form af bøder eller i form af forbud mod nyinvesteringer i Sydafrika.

Forholdet er nemlig det, at Sydafrika dårligt kan undvære de mange udenlandske virksomheder, og jo flere af disse man kan få til at efterleve de regler, jeg her har skitseret, des større pres på myndighederne. Det er en udvikling af denne art, som efter kristeligt folkepartis opfattelse er den bedste sikkerhed for en fredelig afvikling af apartheidsystemet.

Så ønsker vi samtidig undersøgt, hvordan f.eks. Danmark kan fremme kontakterne med de kredse i Sydafrika, som går ind for at reformere systemet indefra med fredelige midler. Jeg tænker på kirkelige, humanitære, kulturelle organisationer og politiske partier, enkeltpersoner osv.

De tanker, jeg her har nævnt, er udformet af den sorte amerikanske baptistpræst Leon Sullivan, som tidligere har stået for den hårde konfrontationslinje, som SF her lægger op til, men som er gået over til at reformere indefra, og de principper, som er udformet i The Sullivan Statement of Principles, vil jeg meget gerne overgive til SF. Her mener jeg der er tale om virkelig realistiske forslag, hvor man indefra vil fremme en fredelig udvikling.

Riishøj (SF):

Jeg takker for, at hr. Kofod-Svendsen vil overrække mig denne bog. Jeg tror egentlig også godt, at jeg vil overrække hr. Kofod-Svendsen de resolutioner, jeg og hr. Kofod-Svendsen var med til at vedtage i Holland. Det var jo en konference, som FN's antiapartheidkomité indkaldte til, og dér blev altså vedtaget med hr. Kofod-Svendsens stemme en hel række ting, også om nationale sanktioner mod Sydafrika. Dem vil jeg også gerne overrække til minde. Dem tror jeg vi skal gennemgå stille og roligt i udvalget.

Ellers er det nok rigtigt, at disse debatter er noget af en gentagelse. Vi har her i folkettinget, det ved vi, noget, vi kan kalde Sydafrikalobbyister – det er specielt i fremskridtspartiet og blandt centrum-demokraterne – og de har nu engang de holdninger, de

har. Jeg skal ikke kommentere dem. Jeg synes, de er rædselsfulde både moralsk og politisk, ud over at de er farlige; men de er for så vidt i relation til det konkrete forslag, vi behandler her, nok interessante.

Det langt mere interessante er, hvad der er flertal for i forbindelse med dette forslag, og her synes jeg, der var nogle ganske positive signaler, ikke mindst i hr. Stinus' indlæg. Jeg opfattede hr. Stinus' indlæg sådan, at de radikale faktisk uforbeholdent støtter punkt a i forslaget. Om det er to eller én gang om året, skal for os ikke være afgørende.

Hr. Stinus støttede også, at der sker en indskærpeelse af henstillingen til selskaberne, formodentlig ud fra den ganske korrekte opfattelse, at selskaberne indtil nu overhovedet ikke har gjort noget som helst, ikke har rapporteret noget som helst, og de signaler, der er givet fra selskaberne, ikke mindst fra Elsam, har været, at man synes faktisk, det er forkert. Den allersidste provokation er, at Elsam har sendt en delegation til Sydafrika, har rapporteret om det i deres blad, hvor de intet har sagt om nedtrapning af kulimporten. Tværtimod gav de det indtryk, at de faktisk var indstillet på at fortsætte den – altså forbigå vores henstilling her i folkettinget – og faktisk var der også i den artikel noget, jeg vil kalde apartheidpropaganda. Det er en provokation af en art, der nødvendiggør, at der sker en indskærpeelse. Derfor er jeg meget glad for hr. Stinus' klare tilslutning her, og jeg vil spørge ikke mindst socialdemokratiets ordfører, om han er enig i hr. Stinus' holdning, for så er der faktisk et flertal her i folkettinget, som er meget, meget afgørende i relation til den danske kulimport. Så er der basis for en indskærpeelse.

Kontrakterne med Sydafrika er jo 5-årige løbende kontrakter, og det indebærer selvfølgelig, at næste år må de kontrakter opsiges. Så må elsselskaberne naturligvis opsiges dem.

Det har stor betydning for Sydafrika, det ved vi, og det ser vi også, når vi læser sydafrikanske og internationale tidsskrifter. Det er selvfølgelig nonsens, hvad hr. Erhard Jakobsen hver gang kommer frem med. Den sydafrikanske kuleksport er særdeles vigtig for sydafrikansk økonomi. Men der er flertal for det punkt.

Så vidt jeg opfattede hr. Stinus, er der også tilslutning til punkt b undtagen med hensyn til de 800.000 kr. Også her vil jeg spørge